

НОВА
УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Ірина Жаркова
Лариса Мечник

Я досліджую світ

Робочий зошит

Частина 2

Схвалено для використання
у загальноосвітніх навчальних закладах

До підручника
І. Жаркової та ін.
за програмою О. Савченко

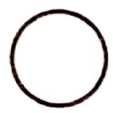
Видавництво

«Підручники
і посібники»

КАЛЕНДАР ПРИРОДИ

Умовні знаки:

ясно

(світить Сонце, небо безхмарне, чисте)

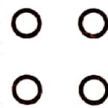
хмарно

(на небі багато хмар, вони часто закривають Сонце)

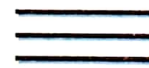

похмуро

(усе небо вкрите хмарами)

дощ

туман

роса

вітер

сніг

іній

ЗИМА

Дата	Січень	Лютий
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐
11	☐	☐
12	☐	☐
13	☐	☐
14	☐	☐
15	☐	☐
16	☐	☐
17	☐	☐
18	☐	☐
19	☐	☐
20	☐	☐
21	☐	☐
22	☐	☐
23	☐	☐
24	☐	☐
25	☐	☐
26	☐	☐
27	☐	☐
28	☐	☐
29	☐	☐
30	☐	☐
31	☐	☐

ВЕСНА

Дата	Березень	Квітень	Травень
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐
21	☐	☐	☐
22	☐	☐	☐
23	☐	☐	☐
24	☐	☐	☐
25	☐	☐	☐
26	☐	☐	☐
27	☐	☐	☐
28	☐	☐	☐
29	☐	☐	☐
30	☐	☐	☐
31	☐	☐	☐

ТВОЇ ОБОВ'ЯЗКИ ВДОМА

1. Допиши речення.

Зобов'язання перед іншими людьми, які потрібно виконувати, —

це _____

2. Познач «+», які обов'язки ти виконуєш вдома. Допиши, що ще ти робиш удома.

Застеляю ліжко.

Мию посуд.

Складаю іграшки.

Годую домашніх тварин.

Чищу картоплю.

Вигуляю собаку.

Доглядаю за молодшими братами чи сестрами.

Викидаю сміття.

Прибираю своє робоче місце.

Допмагаю збирати врожай у саду чи на городі.

Чищу свій одяг і взуття.

ТВОЇ ОБОВ'ЯЗКИ В ШКОЛІ

1. Познач «+», як потрібно поводитися, щоб виконувати свої обов'язки в школі.

1. Коли пролунав дзвінок на урок, потрібно:

- чекати вчителя / вчительку в коридорі й разом з ним / нею заходити в клас;
- сидіти за своїми партами в класі;
- готувати речі, необхідні для уроку.

2. Коли забув / забула взяти на урок спортивну форму, слід:

- повідомити про це вчителя / вчительку перед уроком;
- не йти на урок фізкультури;
- повідомити вчителя / вчительку, попросити вибачення і пообіцяти надалі не забувати форму.

3. Коли запізнився / запізнилася на урок, потрібно:

- тихо зайти в клас і сісти на своє місце;
- чекати в коридорі, доки не закінчиться урок;
- зайти, попросити вибачення і дозволу сісти на своє місце.

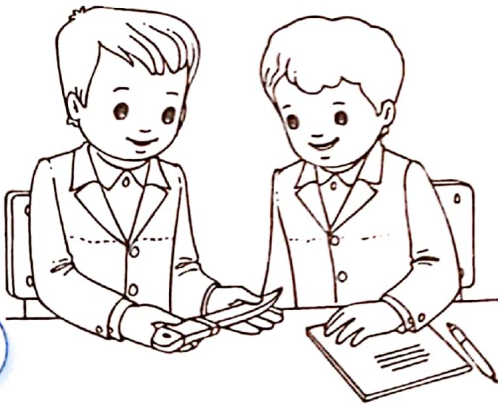
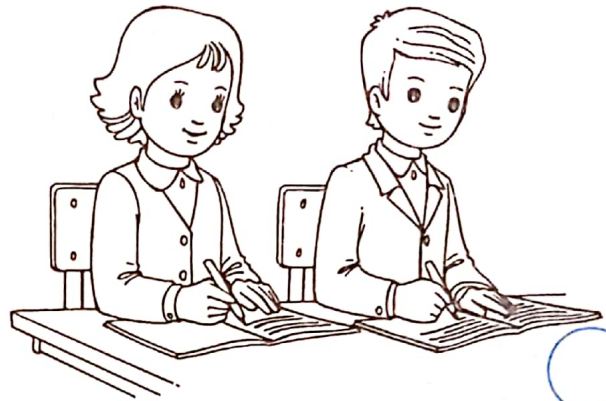
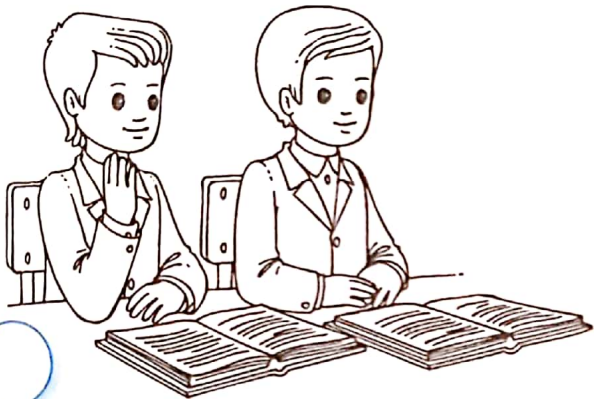
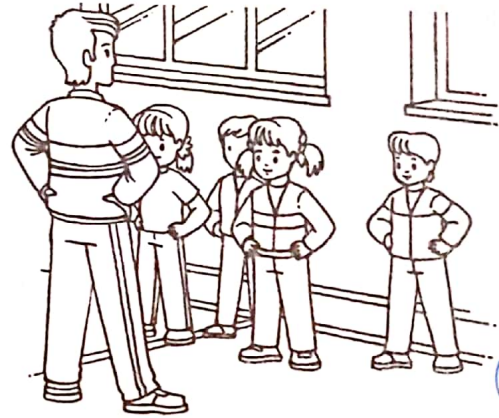
4. Коли щось незрозуміло на уроці, потрібно:

- піднести руку і запитати вчителя / вчительку;
- запитати в сусіда / сусідки по парті;
- удати, що все розумієш.

5. Коли знаєш відповідь на запитання, потрібно:

- встати й відповісти;
- сидячи, піднести руку та зачекати, доки вчитель / вчителька викличе;
- сидячи, піднести руку та сказати, що ти знаєш відповідь.

2. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти виконують свої обов'язки в школі, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

ПРАЦЕЛЮБНІСТЬ ТА ЛІНОЦІ

1. Познач «+», якщо ти вмієш це робити. Допиши, що ще ти вмієш робити вдома.

Прибирати своє робоче місце.

Пришивати ґудзики.

Витирати пил з меблів.

Чистити і складати одяг.

Поливати кімнатні рослини.

Годувати домашніх тварин.

Прибирати пилососом.

Зробити бутерброд.

Вишивати.

В'язати.

Ходити в магазин за покупками.

Зробити власноруч подарунок.

Забивати цвяхи.

2. Познач «+» риси характеру, які, на твою думку, властиві тобі.

- Невпевненість.
- Недбалість.
- Бездіяльність.
- Млявість.
- Непосидючість.
- Лінощі.
- Безвідповідальність.
- Байдужість.
- Пасивність.
- Неуважність.
- Упертість.
- Нерішучість.

Порахуй і запиши, скільки в тебе «+» у цій колонці. _____

- Самостійність.
- Допитливість.
- Уважність.
- Наполегливість.
- Відповідальність.
- Рішучість.
- Вимогливість.
- Посидючість.
- Працьовитість.
- Старанність.
- Охайність.
- Дисциплінованість.

Порахуй і запиши, скільки в тебе «+» у цій колонці. _____

Якщо кількість «+» у першій колонці перевищила кількість «+» у другій, то ти лінуєшся. Це може зашкодити тобі долати життєві труднощі й успішно навчатися.

Поміркуй, яких рис характеру тобі потрібно позбутися, а які — виховувати, щоб подолати лінощі.

ЛЮДЯНІСТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І СПІВЧУТТЯ

1. З'єднай лініями частини речень і прочитай їх.

Людяність — це...

готовність віддячити за зроблене добро.

Вдячність — це...

любов і повага до людей.

Співчуття — це ...

здатність відгукуватися на чужий біль.

2. Використовуючи довідку, запиши слова, протилежні за значенням.

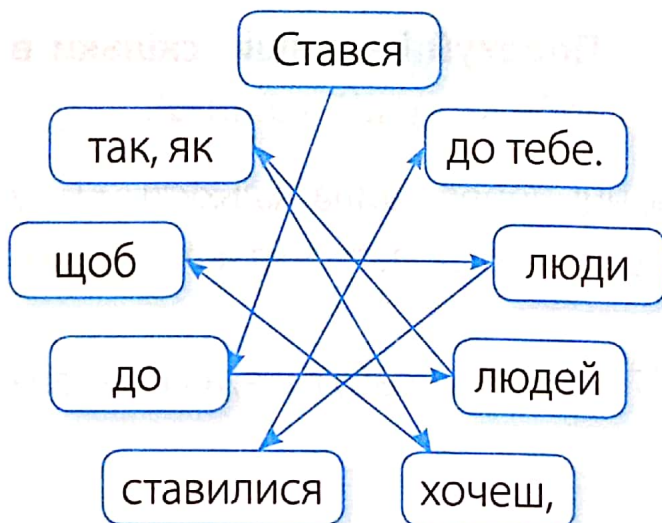
Людяність — _____

Вдячність — _____

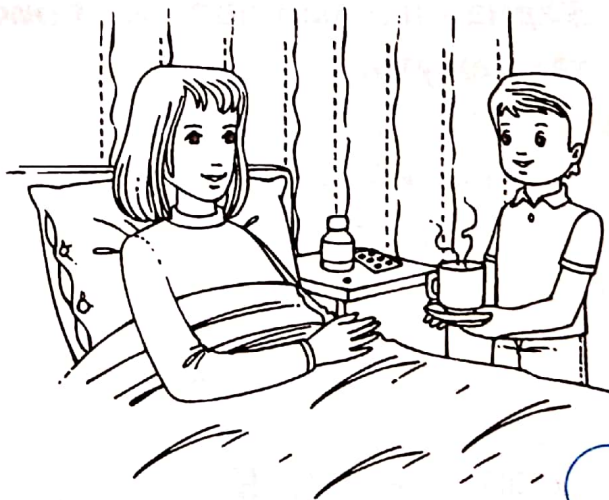
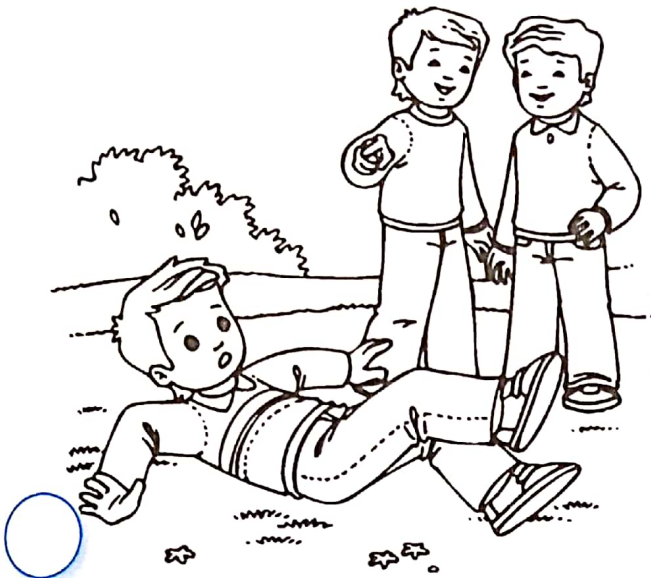
Співчуття — _____

Довідка: ненависть, байдужість, жорстокість, невічливість, безсердечність, нехтування.

3. Прочитай і запиши прислів'я, починаючи з виділеного слова. Поясни, чому так кажуть.

4. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо проявляються людяність, вдячність і співчуття, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

СПІЛКУВАННЯ. УМОВИ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

1. Познач «+» правильні твердження.

Дотримує правил спілкування той, хто...

- використовує у розмові слова ввічливості;
- підвищує голос, кричить;
- при зустрічі вітається першим, усміхається;
- називає себе тоді, коли запитують ім'я;
- є щирим і відвертим;
- втручається в розмову;
- перебиває співрозмовника;
- не вітається при зустрічі;
- розмовляючи, їсть або жує;
- уважно слухає співрозмовника;
- розмахує руками під час розмови;
- висловлюється чітко та зрозуміло;
- прощається, коли йде.

2. З'єднай лініями частини прислів'їв і прочитай їх. Поясни, чому так кажуть.

Увічливості

а слово пам'ятається.

Яка голівонька,

всі двері відчиняються.

Удар забувається,

така й розмовонька.

ТВОЇ ДРУЗИ

1. Познач «+» риси характеру, які допомагають мати багато друзів.

Щедрість.

Доброзичливість.

Заздрісність.

Хвалькуватість.

Щирість.

Чесність.

Злопам'ятність.

Жадібність.

Відвертість.

Байдужість.

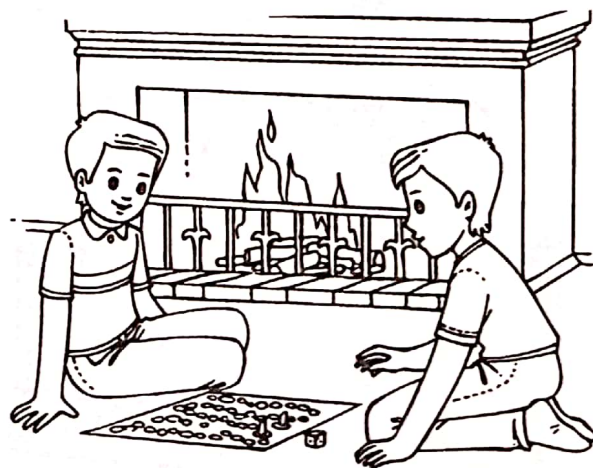
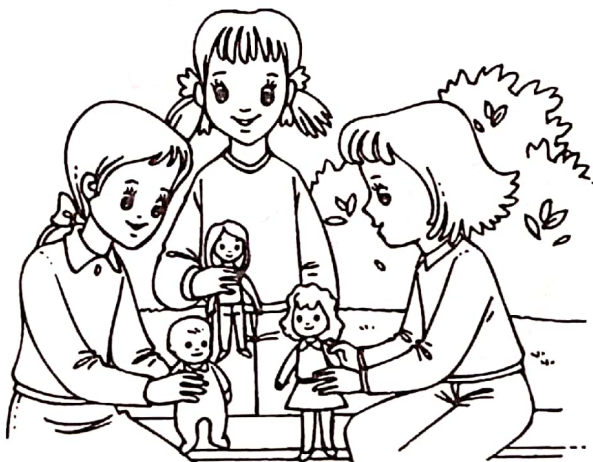
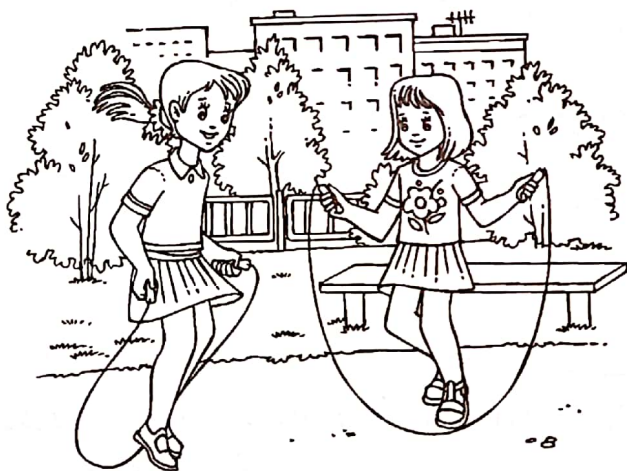
Уважність.

Дружелюбність.

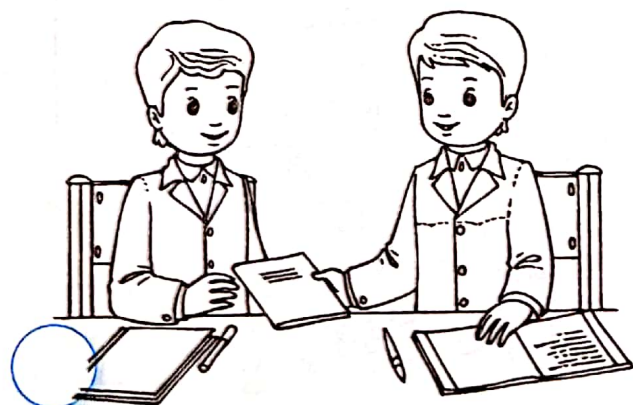
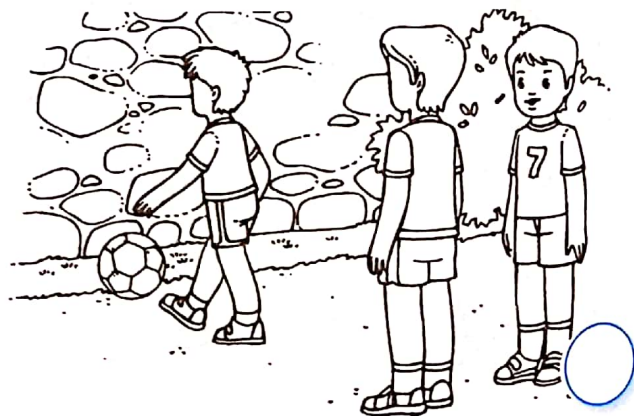
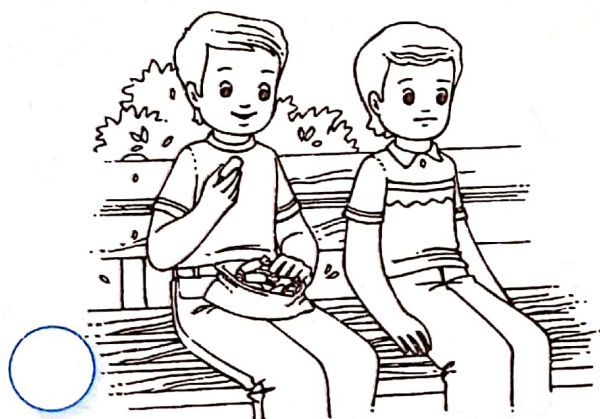
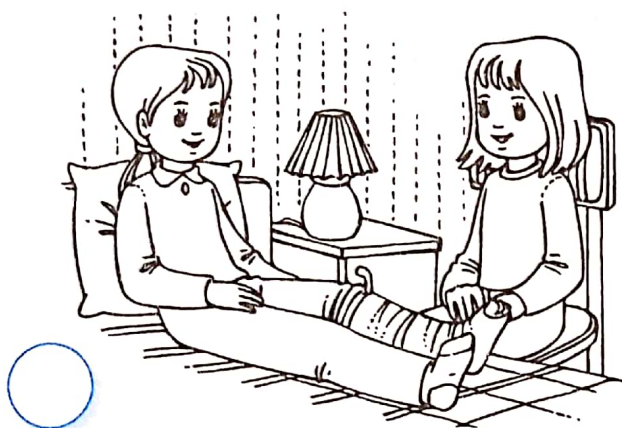
Увічливість.

Замкнутість.

2. Розфарбуй малюнки, на яких зображено те, чим ти любиш займатися з друзями.

3. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти поводяться, як справжні друзі, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

УМОВИ СПІВПРАЦІ

1. Познач «+» правильні твердження.

Дотримує правил успішної командної співпраці той, хто...

- вчасно та ретельно виконує доручену справу;
- працює пасивно;
- поважає думку кожного;
- не дослухається до думки інших;
- допомагає іншим у разі потреби;
- вихваляється своїми досягненнями;
- заздрить успіхам інших;
- поважає членів команди;
- розмовляє спокійно та ввічливо;
- неохоче виконує доручену справу;
- насміхається з невдач інших;
- дотримує правила говорити по чергово.

2. З'єднай лініями частини прислів'їв і прочитай їх. Поясни, чому так кажуть.

Добре там живеться,

як з гори бігти.

В гурті робити,

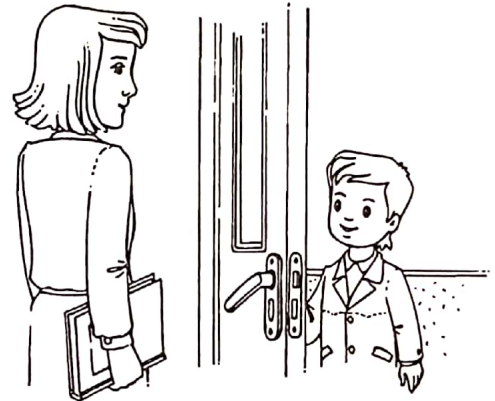
меду не наносить.

Одна бджола

де гуртом сіється і жнеться.

КОГО НАЗИВАЮТЬ ВИХОВАНОЮ ЛЮДИНОЮ

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо дітей можна назвати вихованими, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так уважаєш.

ОХАЙНІСТЬ

1. Познач «+», якщо ти виконуєш написане.

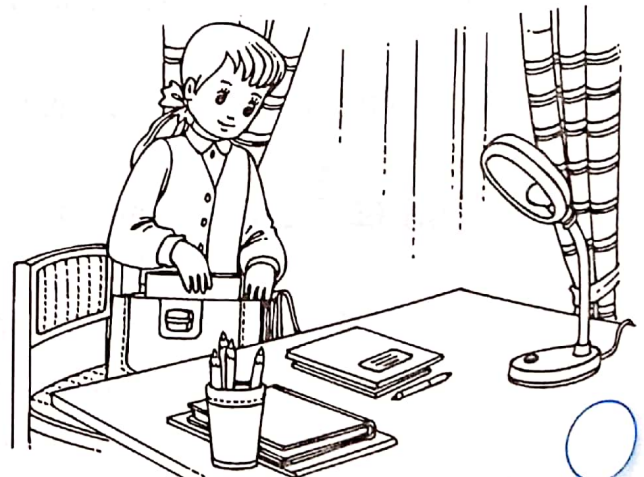
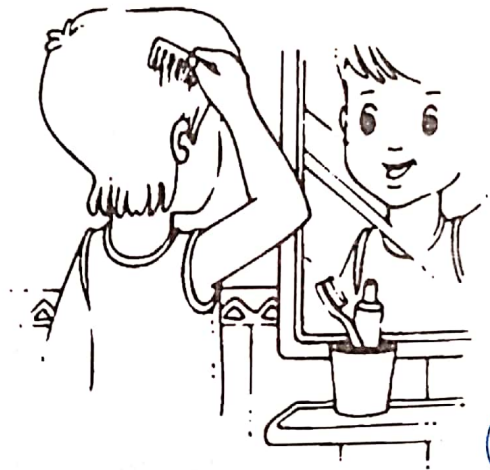
- Двічі на день чищу зуби.
- Мию руки перед уживанням їжі.
- Мию руки після відвідування туалету.
- Мию руки після спілкування з тваринами.
- Мию руки після праці та відпочинку.
- Прибираю своє робоче місце вдома.
- Умиваюся зранку.
- Щодня приймаю душ.
- Стежу за охайністю волосся і зачіски.
- Складаю на місце свої речі.
- Не одягаю брудних речей.
- Прибираю своє робоче місце в школі.
- Не взуваю брудного взуття.
- Чищу свій одяг і взуття.

Запиши, скільки в тебе вийшло «+». _____

Якщо в тебе вийшло менше, ніж 10 «+», то ти недостатньо робиш для того, щоб бути охайною людиною.

Поміркуй, що слід почати робити, щоб виправити таку ситуацію.

2. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо дітей можна назвати охайними, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

1. З'єднай лініями частини речень і прочитай їх.

Герб — це...

урочиста пісня, яка прославляє державу.

Прапор — це...

знак держави.

Гімн — це...

полотнище певних кольорів і розмірів.

2. Допиши речення.

На Малому Державному Гербі України зображений _____

Державний Прапор України — це полотнище _____

Кольори Державного Прапора України символізують _____

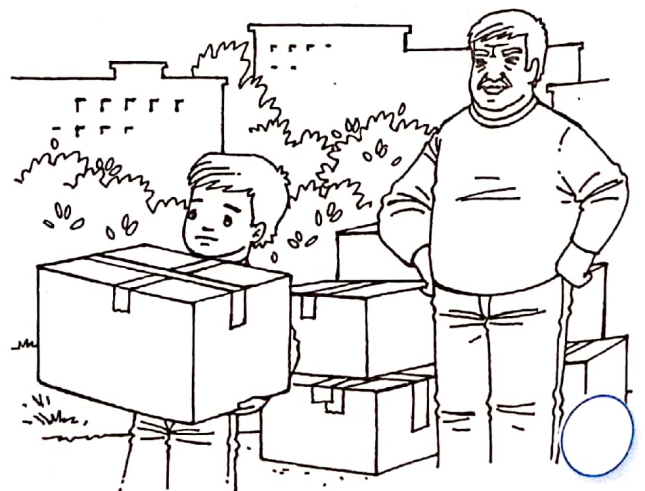
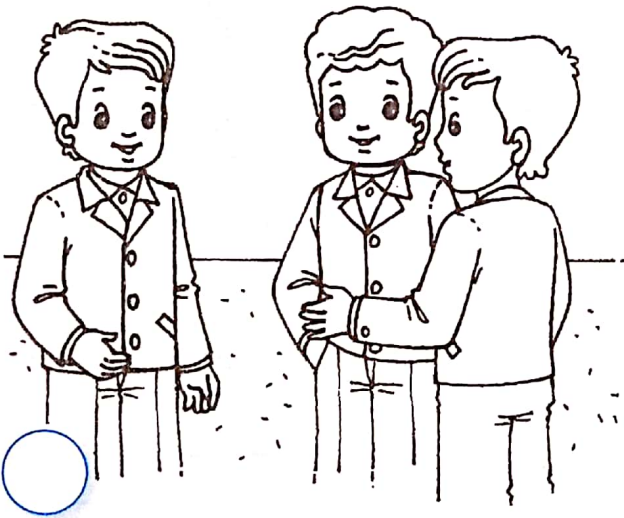
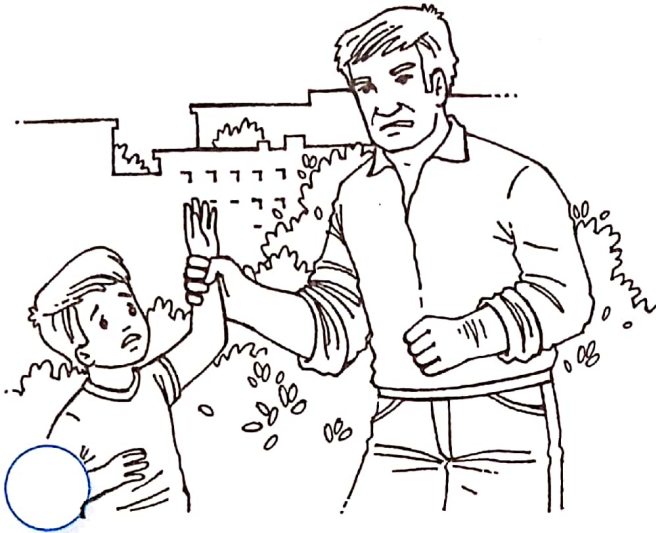
Державний Гімн України — це пісня _____

Слова цієї пісні написав _____

Музику до цієї пісні написав _____

ТВОЇ ПРАВА ЯК ЧЛЕНА СУСПІЛЬСТВА

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо права дітей не порушено, а в червоний — якщо порушено. Поясни, які права дитини порушено.

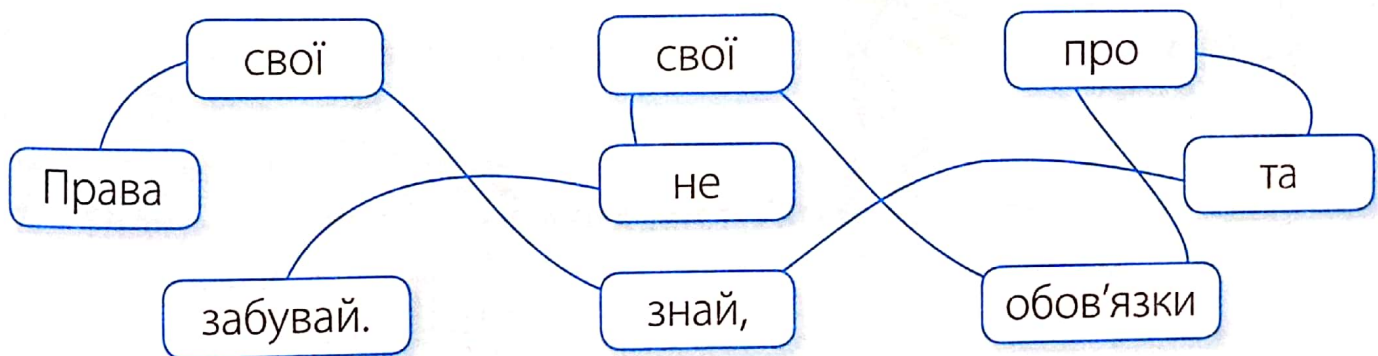
ТВОЇ ОБОВ'ЯЗКИ ЯК ЧЛЕНА СУСПІЛЬСТВА

1. Познач «+» правильні твердження.

Виконує свої обов'язки члена суспільства той, хто...

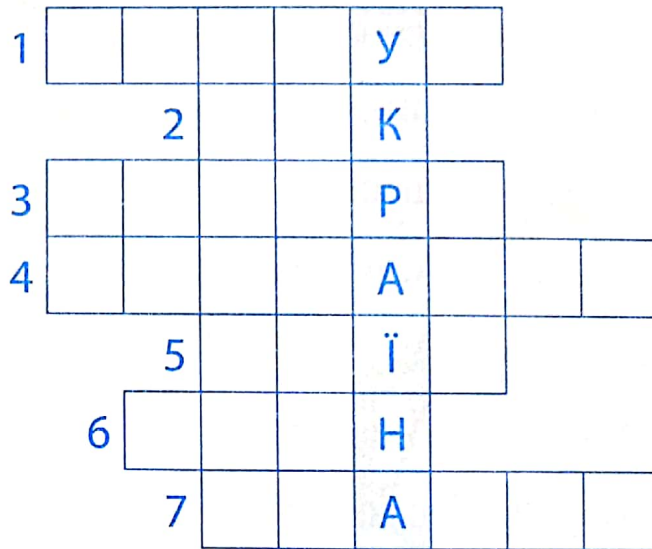
- не ображає та не принижує однокласників і друзів;
- під час перерви бешкетує;
- вигадує прізвиська однокласникам;
- сумлінно навчається;
- заважає працювати на уроці;
- поважає тих, хто про нього піклується;
- приходять до школи в чистому й охайному одязі;
- активно працює на уроках;
- уважно слухає співрозмовників;
- допомагає виконувати хатню роботу;
- не стежить за порядком на робочому місці;
- піклується про своїх рідних та близьких людей.

2. Прочитай зашифрований вислів, починаючи з виділеного слова. Запиши та запам'ятай його.

КИЇВ — СТОЛИЦЯ УКРАЇНИ

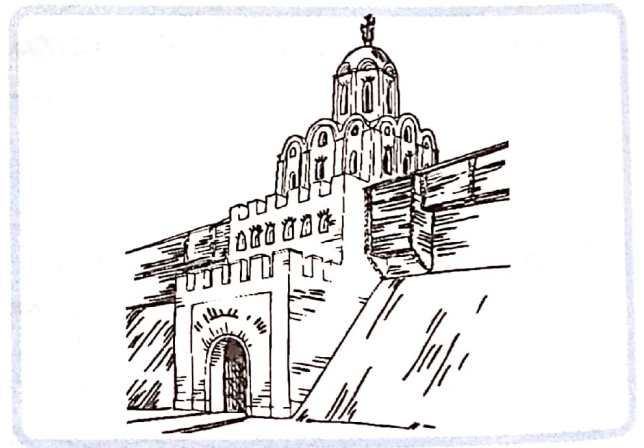
1. Розгадай кросворд «Україна».

1. Знак, покладений в основу Малого Державного Герба України.
2. Ім'я одного із засновників Києва.
3. Річка, на березі якої розташований Київ.
4. Назва головної вулиці Києва.
5. Столиця України.
6. Урочиста пісня, яка прославляє державу.
7. Полотнище певних кольорів і розмірів.

2. Підпиши назви пам'яток Києва.

ПОДОРОЖУЄМО УКРАЇНОЮ. НАИБІЛЬШІ МІСТА УКРАЇНИ:

1. З'єднай лініями назви пам'яток і визначних місць із містом, у якому вони розташовані.

Парк «Високий замок»

м. Запоріжжя

Острів Хортиця

м. Харків

Фонтан «Рошен»

м. Львів

Будинок державної промисловості

м. Київ

Кругла площа

м. Полтава

Потьомкінські сходи

м. Вінниця

Софійський собор

м. Одеса

2. Підкресли назви великих міст України, у яких тобі довелося побувати.

Київ, Харків, Вінниця, Запоріжжя, Херсон, Дніпро, Полтава, Рівне, Миколаїв, Львів, Луганськ, Одеса, Тернопіль, Донецьк, Хмельницький, Кропивницький, Житомир, Сімферополь, Чернівці, Чернігів, Черкаси, Івано-Франківськ, Суми, Луцьк, Ужгород.

ПРИРОДНІ БАГАТСТВА УКРАЇНИ

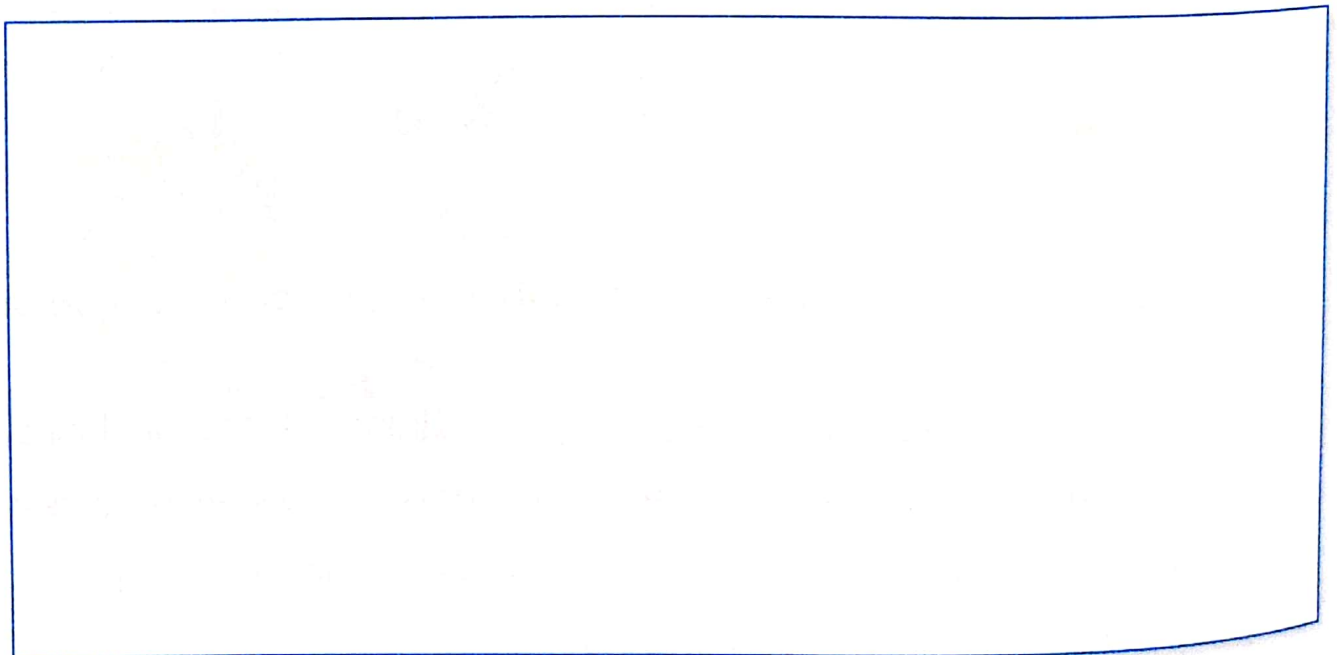
1. Дopiши речення.

Природними багатствами нашої країни є: _____

В Україні добувають такі гірські породи: _____

У моєму рідному краї є такі природні багатства: _____

2. Намалюй куточок природи свого рідного краю, який тобі подобається, або приклей фото із його зображенням.

ВНЕСОК УКРАЇНЦІВ У СВІТОВІ ДОСЯГНЕННЯ

1. З'єднай лініями імена та прізвища видатних українців з їхнім внеском у світові досягнення.

Катерина
Білокур

Авіаконструктор літаків
і гелікоптерів.

Ігор
Сікорський

Авторка картин із зображенням
квітів, які зачарували світ.

Олена
Підгрушна

Світова й олімпійська чемпіонка
з біатлону.

Микола
Леонтович

Конструктор космічних супутників
і ракет.

Микола
Амосов

Композитор, автор відомих на увесь
світ пісень.

Соломія
Крушельницька

Лікар-хірург, завдяки якому стало
можливим робити операції на серці.

Олександр
Усик

Світовий та олімпійський чемпіон
зі спортивної гімнастики.

Сергій
Корольов

Чемпіон світу з боксу в першій
важкій вазі.

Олег
Верняєв

Видатна співачка, голос якої лунав
у багатьох оперних театрах світу.

1. Дopiши речення.

Весна — це _____

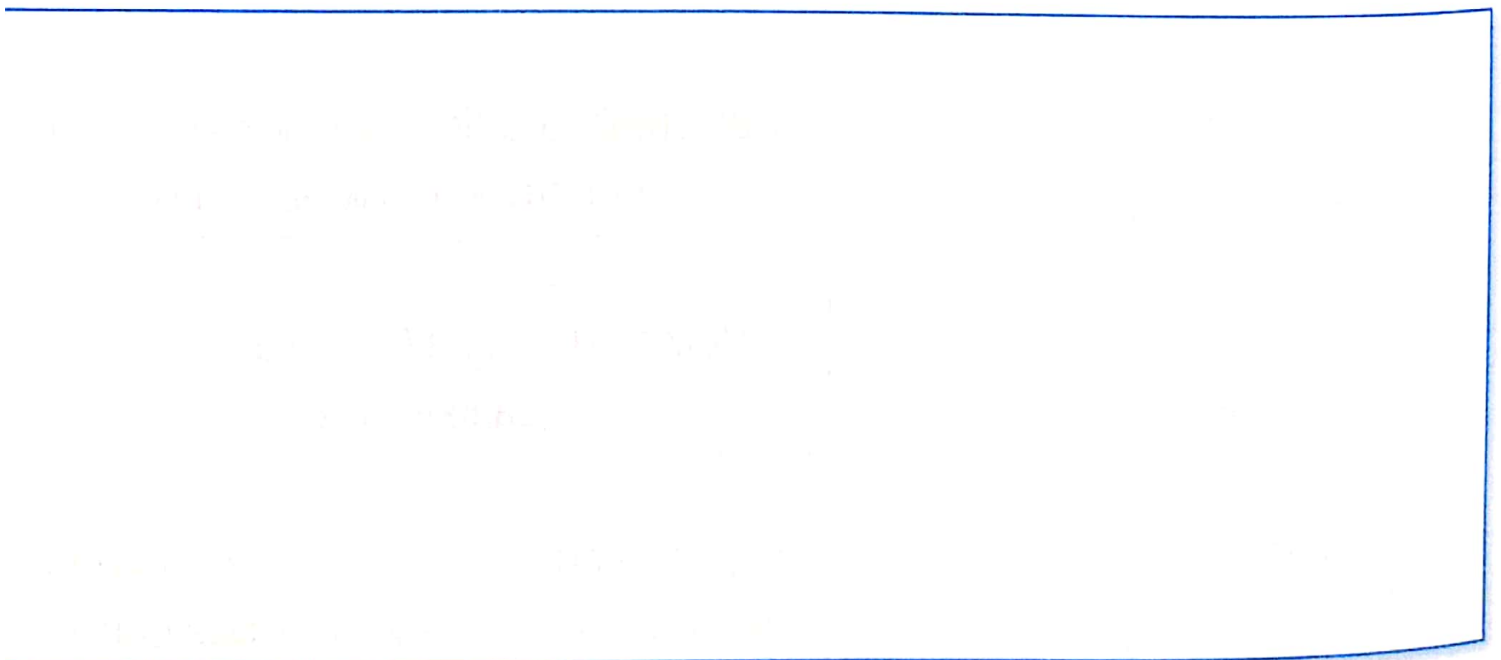
Весняні місяці — це _____

Перший місяць весни назвали так, тому що _____

Другий місяць весни отримав таку назву, тому що _____

Останній місяць весни назвали так, тому що _____

2. Намалюй весну в природі, яка тобі подобається.

ОЗНАКИ ВЕСНИ В НЕЖИВІЙ ПРИРОДІ

1. Відгадай загадку та запиши відповідь.

Привітанням журавля
вона пробуджує поля,
небеса і ручаї
та завітчує гаї.

Відгадали, хто вона,

ця красуня чарівна?

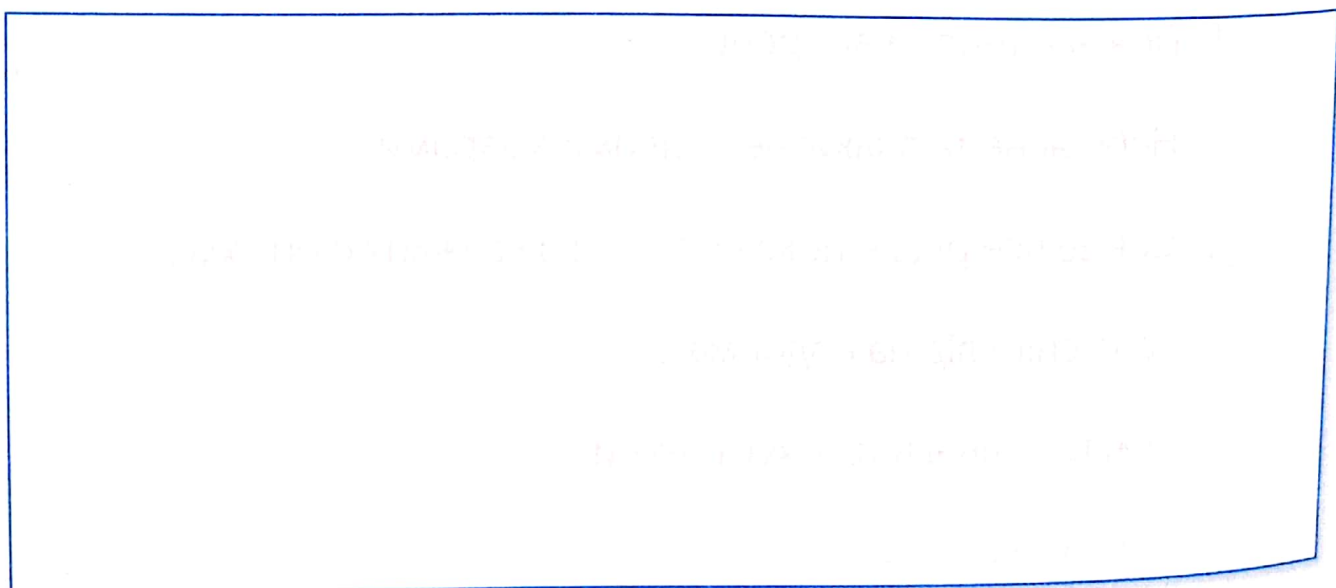
2. Познач «+» ознаки весни в неживій природі.

- Знижується температура повітря.
- Сонце опівдні піднімається на небосхилі нижче, ніж узимку.
- Шлях Сонця на небосхилі стає довшим, ніж узимку.
- З кожним днем стає все тепліше.
- Поступово зменшується тривалість дня.
- Півкуля, на якій ми живемо, нахилиється до Сонця.
- Повіває теплий вітерець.
- Небо ясне та блакитне, з білими хмарами.
- Сонце все рідше показується із-за важких сірих хмар.
- Тане сніг і лід на водоймах.
- Дмуть сильні вітри, хуртовини.
- Настає відлига.

3. Прочитай ознаки зими та запиши ознаки весни.

Зима	Весна
Сонце опівдні перебуває дуже низько.	
Сонце слабо освітлює та нагріває земну поверхню.	
Дуже холодно, лютують морози.	
Шлях Сонця на небосхилі дуже короткий.	
Дуже короткий день і довга ніч.	
Дмуть холодні вітри.	
Замерзають водойми.	
Падає сніг.	

4. Намалюй весняне небо.

РОСЛИНИ НАВЕСНІ

1. Познач «+» весняні явища в житті рослин.

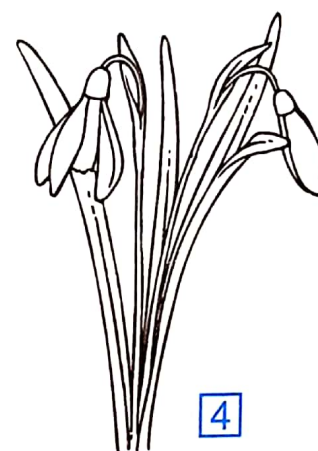
- Жовкне й опадає листя на деревах і кущах.
- Зацвітають підсніжники, проліски, мати-й-мачуха.
- У дерев і кущів починається рух соків.
- Дерева та кущі переходять у стан спокою.
- Жовкне та відмирає трава.
- Цвітуть верба, вільха та ліщина.
- Проростає зелена трава.
- Червоніють ягоди калини.
- Достигають плоди на ліщині.
- На вербі розцвітають пухнасті квітки — «котики».
- Цвітуть айстри, жоржини, чорнобривці.
- Достигають яблука, груші, сливи.
- На деревах і кущах розпускаються бруньки.

2. Підкресли назви рослин, які цвітуть навесні.

Горобина, тюльпан, нарцис, підсніжник, айстра, верба, конвалія, вільха, проліска, первоцвіт, липа, яблуня, черешня, тополя, фіалка, мати-й-мачуха, чорнобривці, каштан, бузок, ліщина, жоржина, вишня, медунка, ряст, сон-трава.

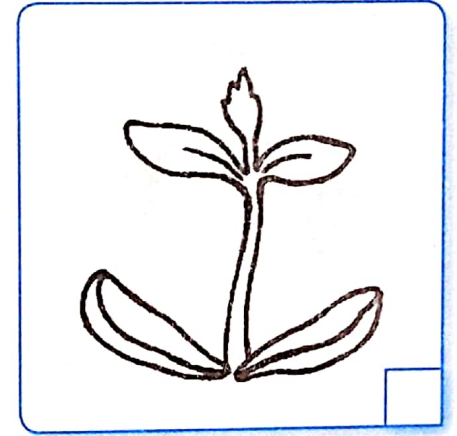
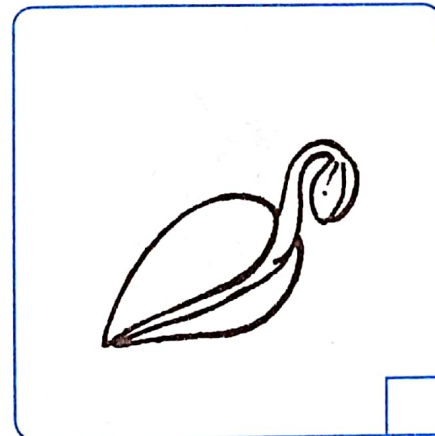
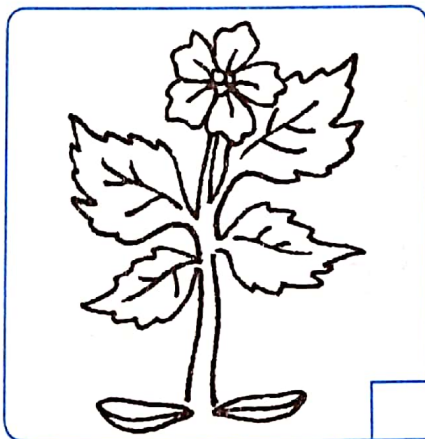
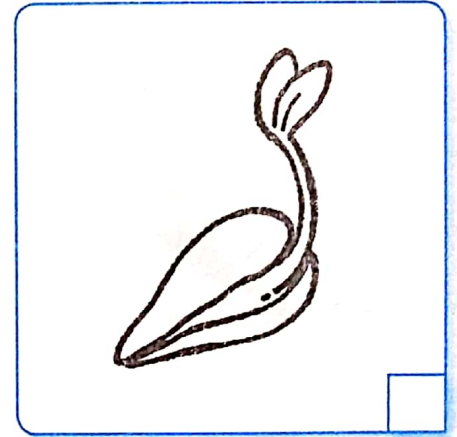
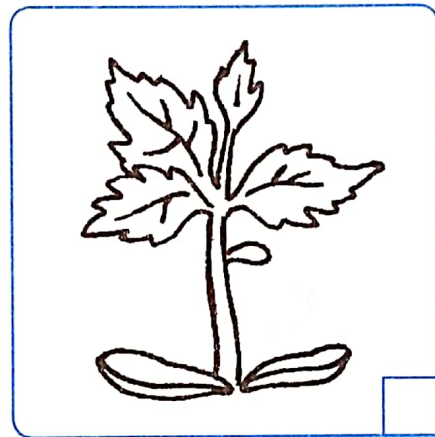
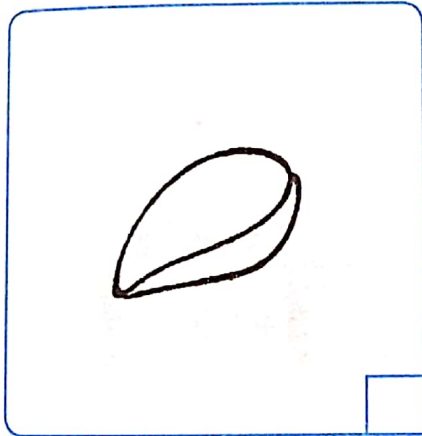
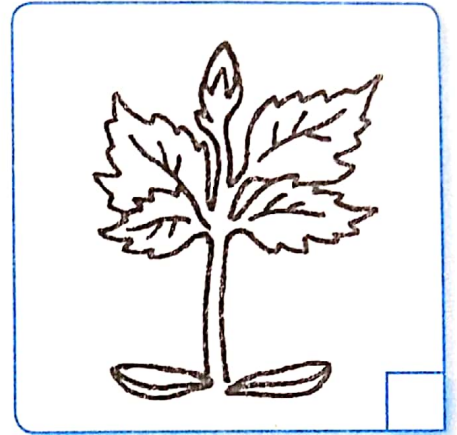
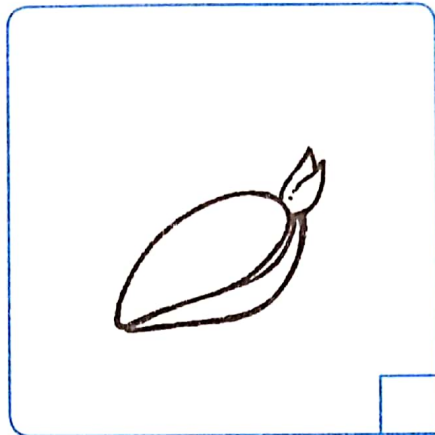
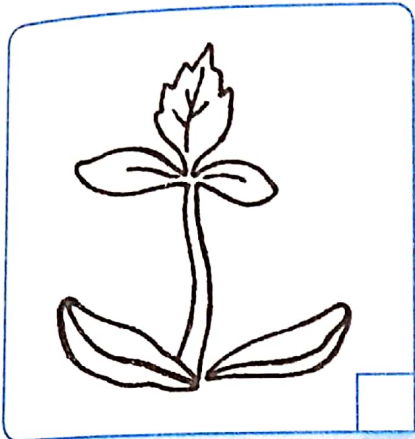
3. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, яка пора року дарує нам ці рослини. Розфарбуй їх.

	1	П								
			2	М						
3	П									
	4	П								
			5	Ф						

УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН

1. Пронумеруй, у якій послідовності відбувається розвиток рослини з насінини.

2. Допиши речення.

Щоб рослини добре росли та розвивалися, їм потрібні такі умови:

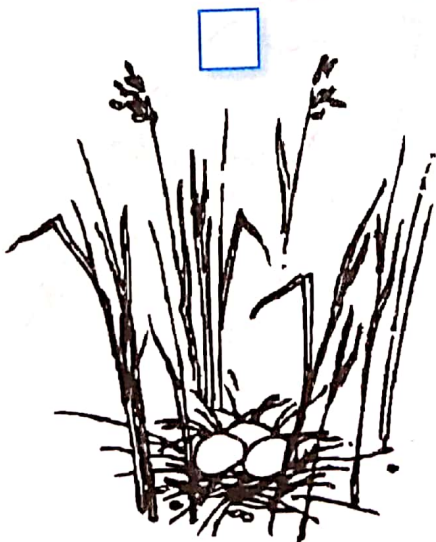
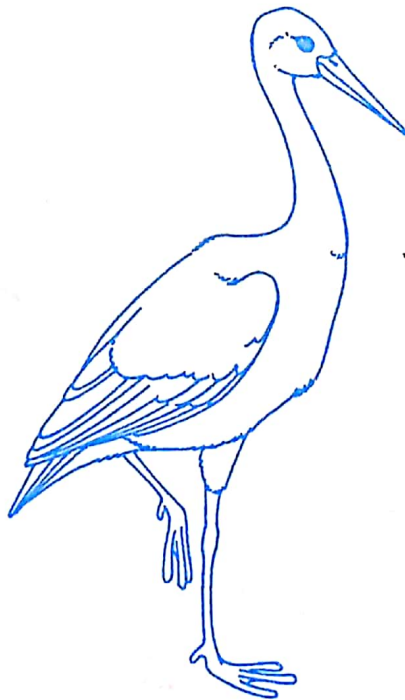
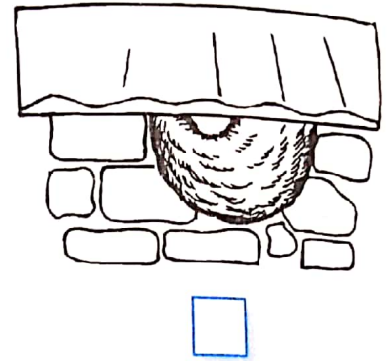
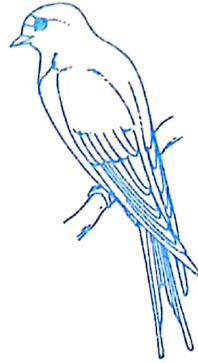
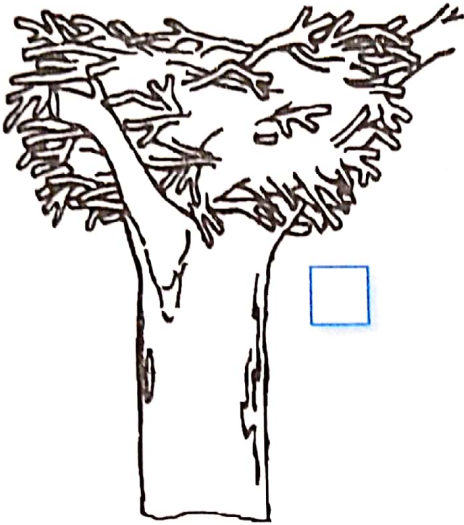
3. Познач цифрами, де чиє гніздо.

1 Ластівка.

2 Жайворонок.

3 Шпак.

4 Лелека.

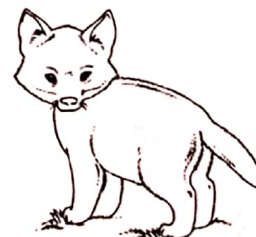
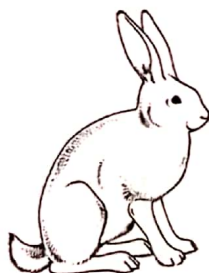
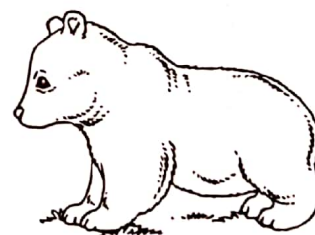
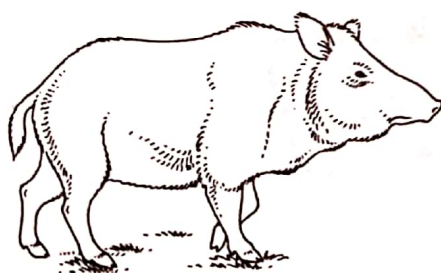
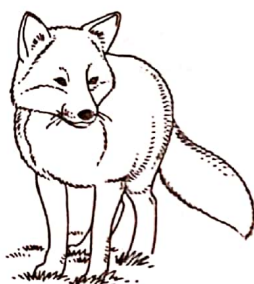
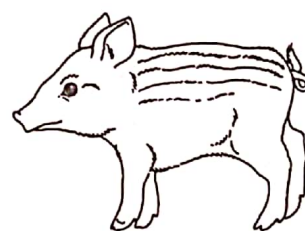
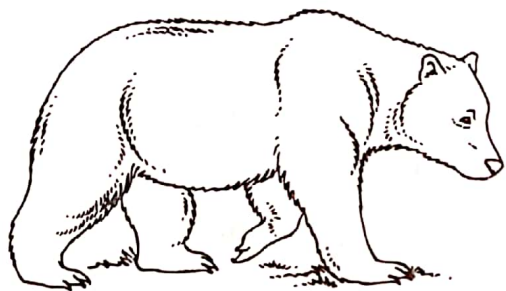

ЗВІРІ НАВЕСНІ

1. Допиши речення.

Навесні звірі линяють,

2. Підпиши назви звірів та їхніх малят. З'єднай їх лініями.

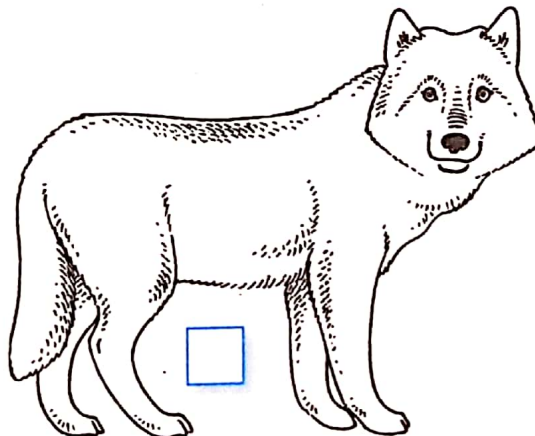
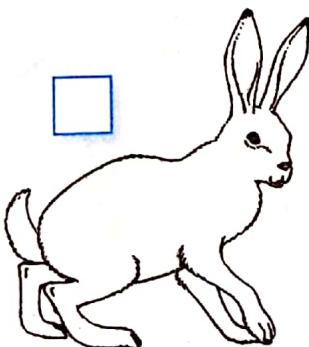
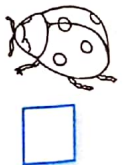
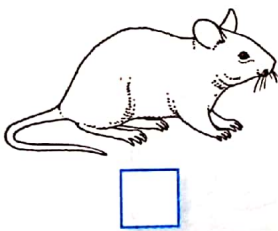
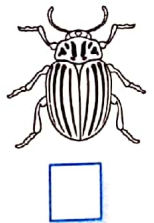
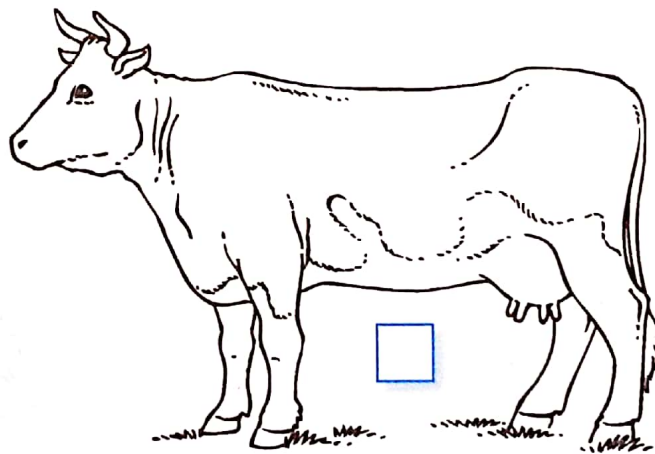
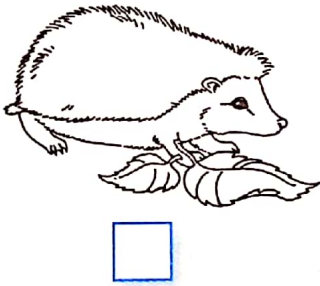
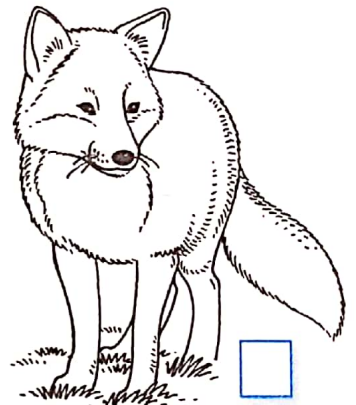
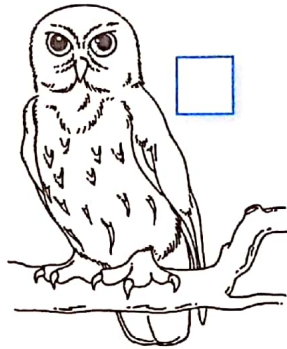
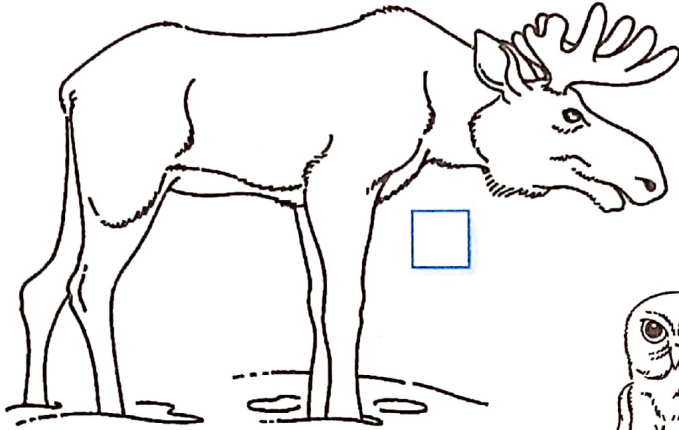

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ В ПРИРОДІ. ЛАНЦЮГИ ЖИВЛЕННЯ

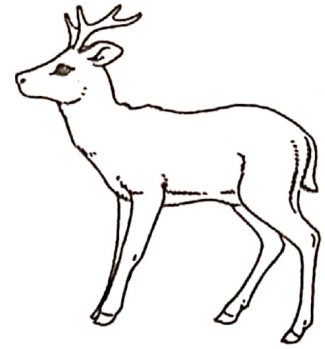
1. Познач цифрами, хто з тварин чим живиться.

1 Рослинами.

2 Іншими тваринами.

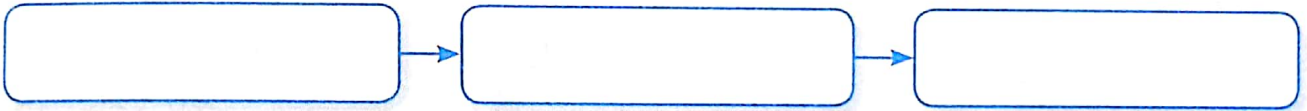
2. Закресли зайву тварину в ряду та доповни речення.

Зайва тварина — _____, тому що _____

3. Склади та запиши ланцюги живлення.

Капуста, горобець, гусінь.

Лисиця, осика, заєць.

4. Допиши речення.

Кормові зв'язки між рослинами і тваринами в природі — це

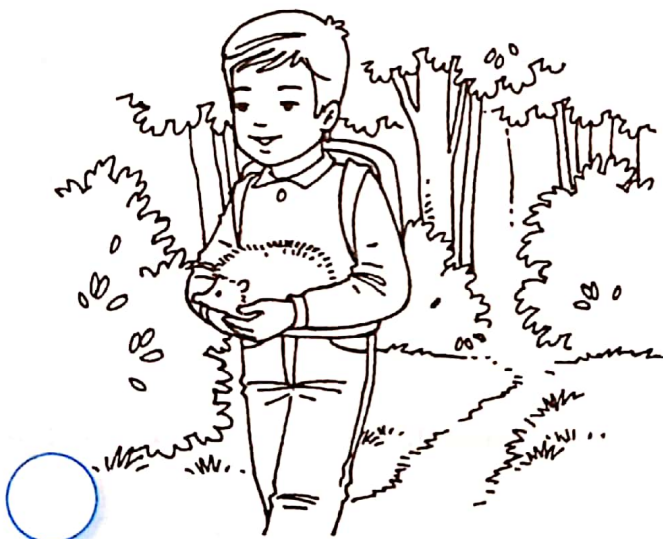
Ланцюг живлення починається з _____

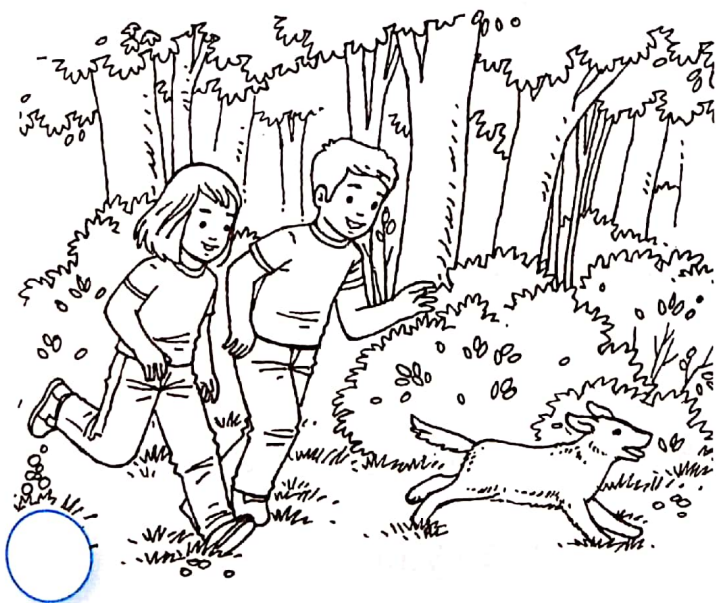
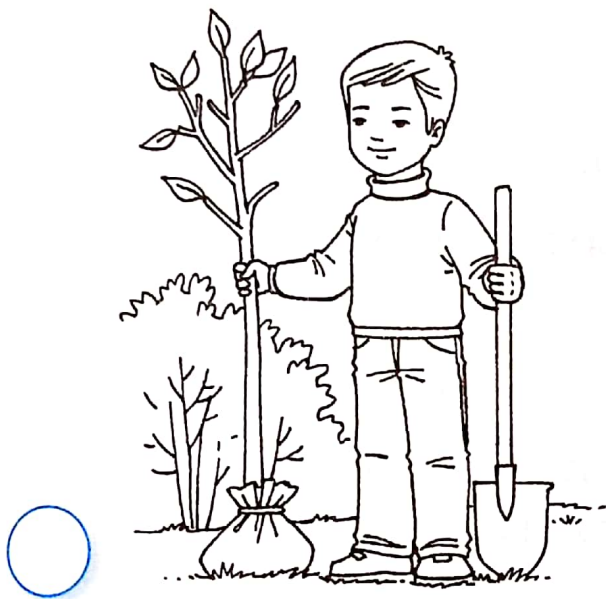
Другою ланкою в ланцюгу живлення є _____

Третьою ланкою в ланцюгу живлення є _____

ЯК ПОВОДИТИСЯ В ПРИРОДІ НАВЕСНІ

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти дотримують правил поведінки в природі навесні, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

2. Якими можуть бути наслідки недотримання правил поведінки в природі навесні?

ПРАЦЯ ЛЮДЕЙ НАВЕСНІ

1. Познач «+» правильні твердження.

1. З настанням весни люди на полях:

- збирають урожай;
- переорюють ґрунт;
- сіють жито, пшеницю, ячмінь, овес, цукровий буряк;
- удобрюють ґрунт;
- косять траву на сіно.

2. З настанням весни люди на городах:

- висаджують розсаду помідорів, перцю, капусти;
- копають картоплю;
- саджають картоплю;
- висівають насіння моркви, буряка;
- збирають урожай огірків.

3. Навесні в садах люди:

- підрізають гілки плодових дерев;
- збирають урожай смородини та малини;
- проріджують кущі;
- обприскують дерева та кущі від комах-шкідників;
- висаджують молоденькі дерева та кущі;
- обривають плоди на деревах;
- білять вапном стовбури дерев.

ВИКОРИСТАННЯ РУКОТВОРНИХ МАТЕРІАЛІВ У ПОБУТІ

1. З'єднай лініями назви рукотворних матеріалів і речей, які з них виготовляють.

Поролон

Пляшки, дитячі іграшки,
меблі, побутові прилади.

Пластмаса

Різноманітний посуд, лампочки,
банки, вікна, ялинкові іграшки,
світильники.

Гума

Книги, зошити, коробки,
серветки, газети, журнали,
шпалери.

Поліетилен

Матраци, м'які меблі, губки
для миття посуду й тіла,
ущільнювачі.

Скло

Автомобільні шини, взуття,
шланги, рукавички,
м'ячі, гумки.

Папір

Пакувальна плівка, дощовики,
пакети, водопровідні труби,
каністри, корки.

ВИНАХОДИ ЛЮДСТВА ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ

1. Допиши речення.

Різноманітні речі, які допомагають людям робити різні справи, створили _____

За допомогою автомобілів, літаків, пароплавів люди можуть _____

Завдяки комп'ютеру стало можливим _____

Телефон, телевізор дають можливість _____

Завдяки посудомийній і пральній машинам, пилососу, кухонному комбайну й іншим побутовим приладам люди можуть _____

За допомогою підйомного крана, екскаватора та різноманітних інструментів стало можливим _____

УКРАЇНА У СВІТІ. КРАЇНИ — СУСІДІ УКРАЇНИ

1. Запиши назви країн — сусідів України.

2. Познач «+» правильні твердження.

- Україна — європейська країна.
- Україна розташована в Європі та Азії.
- Україна — одна з великих за розмірами країн світу.
- Кордони України проходять лише суходолом.
- Сусідом України є Польща.
- Сусідом України є Франція.

1. Опиши себе та друга / подругу чи сусіда / сусідку по парті. Усно визнач, за якими ознаками ви схожі, а за якими — відрізняєтесь.

Ознаки	Я	Друг / подруга чи сусід / сусідка по парті
Зріст		
Форма обличчя		
Колір волосся		
Пряме чи кучеряве волосся		
Колір очей		
Широкий чи вузький розріз очей		
Колір шкіри		
Улюблені ігри у вільний час		
Улюблені навчальні предмети		
Гуртки чи спортивні секції, у яких займаєтесь		

КУЛЬТУРА ТА ЗВИЧАЇ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

1. З'єднай лініями зображення свят, які відзначають в Україні, з їхніми назвами.

День Святого
Миколая

Новий рік

Різдво
Христове

Великдень

День матері

День
Незалежності
України

ЛІТО В ПРИРОДІ. ЛІТНІ МІСЯЦІ

1. Допиши речення.

Літо — це _____

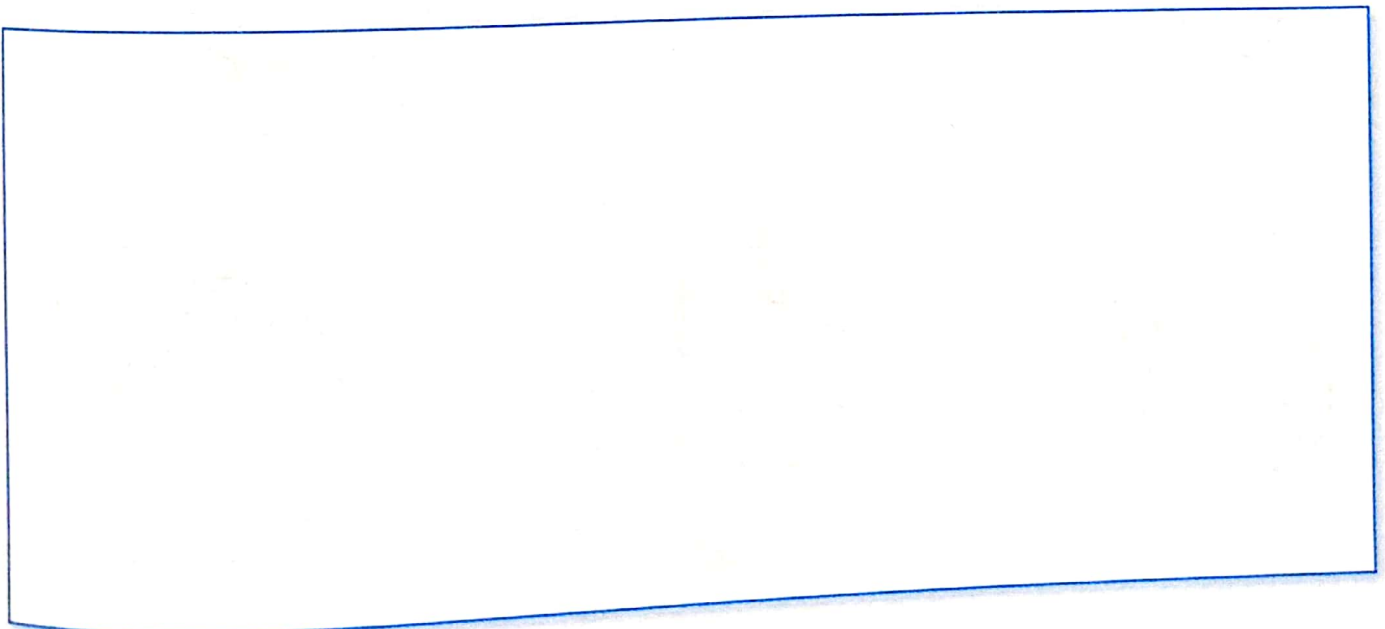
Літні місяці — це _____

Перший місяць літа назвали так, тому що _____

Другий місяць літа отримав таку назву, тому що _____

Останній місяць літа назвали так, тому що _____

2. Намалюй літо в природі, яке тобі подобається.

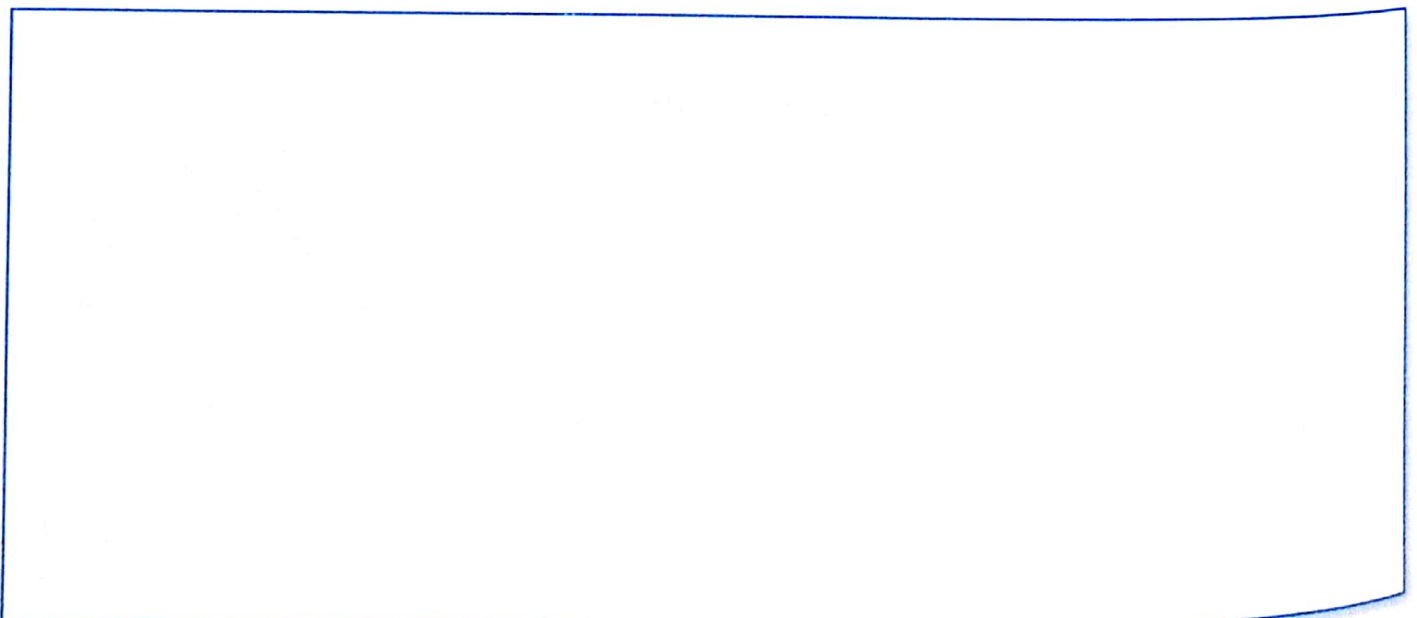

ОЗНАКИ ЛІТА В НЕЖИВІЙ ПРИРОДІ

1. Познач «+» ознаки літа в неживій природі.

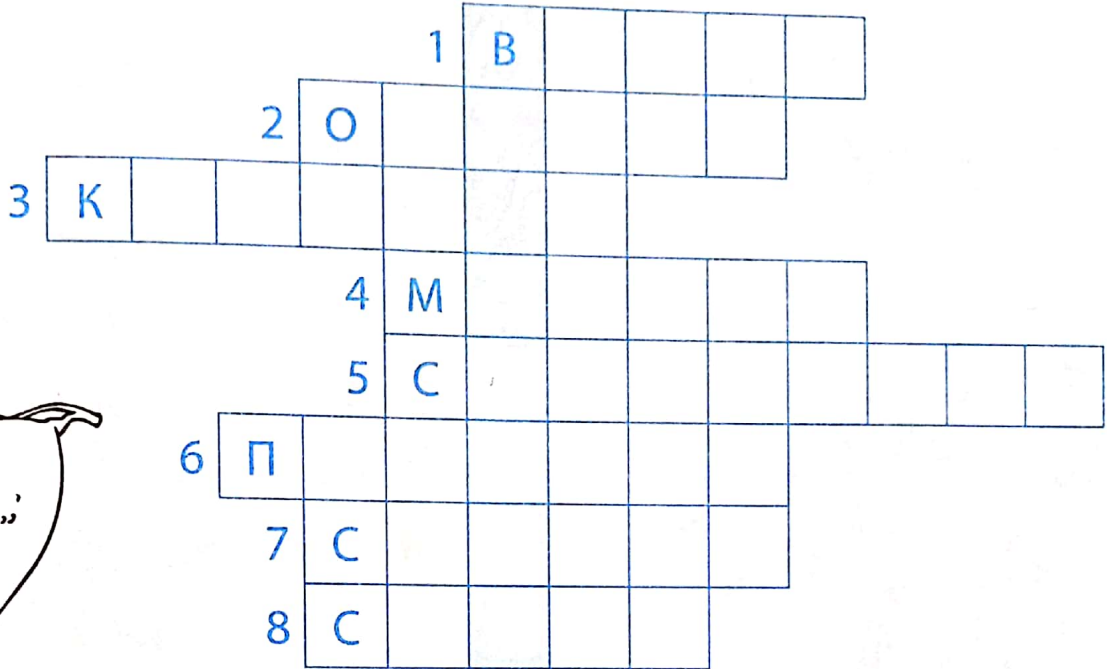
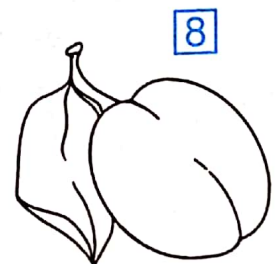
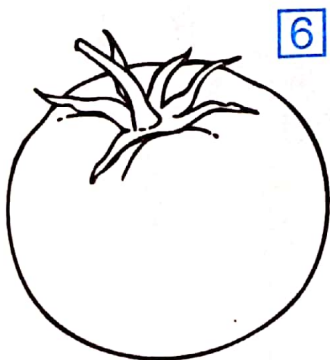
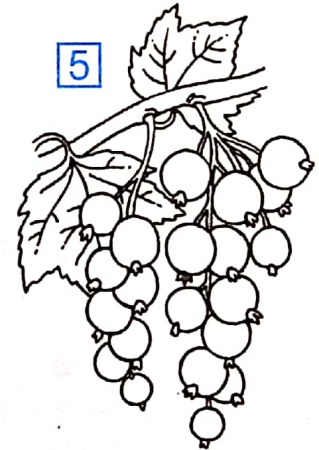
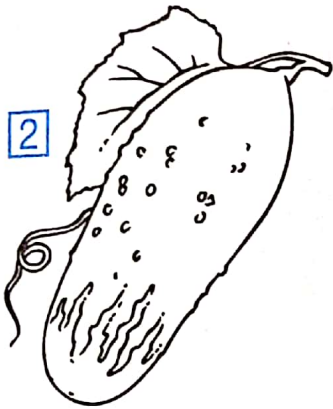
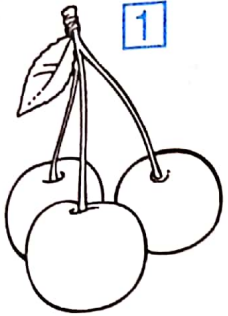
- Сонце яскраво світить, але не гріє, холодно.
- Ідуть грозові дощі.
- Небо вкрите низькими сірими хмарами.
- Падає дощ, який переходить у мокрий сніг.
- Повіває теплий вітерець.
- На поверхні ґрунту бувають приморозки.
- Падає град.
- Сонце в полудень перебуває дуже високо.
- На траві зранку утворюється роса.
- Довгий день і коротка ніч.
- Небо блакитне, укрите білими пухнастими хмарами.

2. На основі своїх спостережень за природою намалюй літнє небо.

РОСЛИНИ ВЛІТКУ

1. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, що міститься в овочах і фруктах. Розфарбуй свої улюблені овочі та фрукти.

2. Підпиши назви трав'янистих рослин, які цвітуть улітку. Розфар-
буй їх кольорами літа.

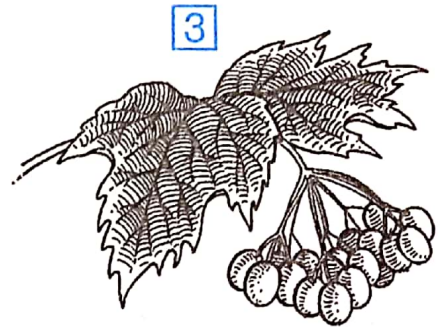

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ

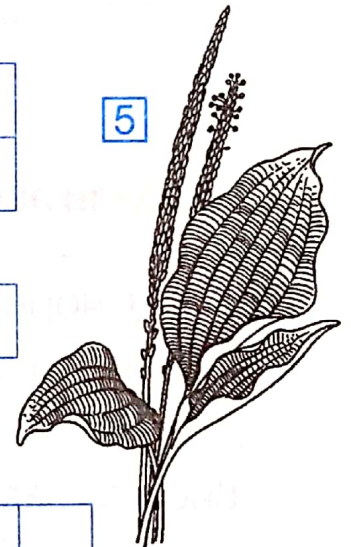
1. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, як називають ці рослини.

1	М						
2	3						
		3	К				

4	Р						
5	П						

		6	Ч				
7	К						
			8	К			

9	С						
---	---	--	--	--	--	--	--

ОТРУЙНІ РОСЛИНИ

1. З'єднай лініями.

Отруйні ягоди

Малина

Конвалія

Чорниці

Вороняче око

Суниці

Вовчі ягоди

Калина

Їстівні ягоди

2. З'єднай лініями опис отруйної рослини з її назвою.

Під чорно-сизою ягодою кільцем розташовані чотири овальні листки.

Конвалія

Висока трав'яниста рослина, білі квітки якої зібрані у великі зонтики.

Беладона

Кущ, що цвіте пахучими рожевими квітами, з яких дозрівають червоні ягоди.

Вороняче око

Трав'яниста рослина, що цвіте білими дрібними квітами, на місці яких дозрівають червоні ягоди.

Вовчі ягоди

Трав'яниста рослина, яка цвіте фіолетовими квітками, подібними на дзвоники.

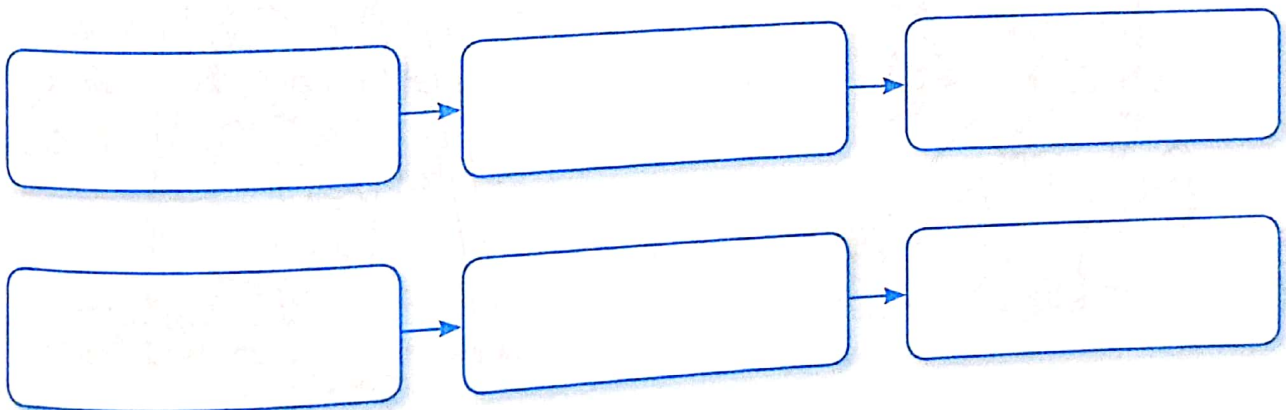
Борщівник

ТВАРИНИ ВЛІТКУ

1. Познач «+» літні явища в житті тварин.

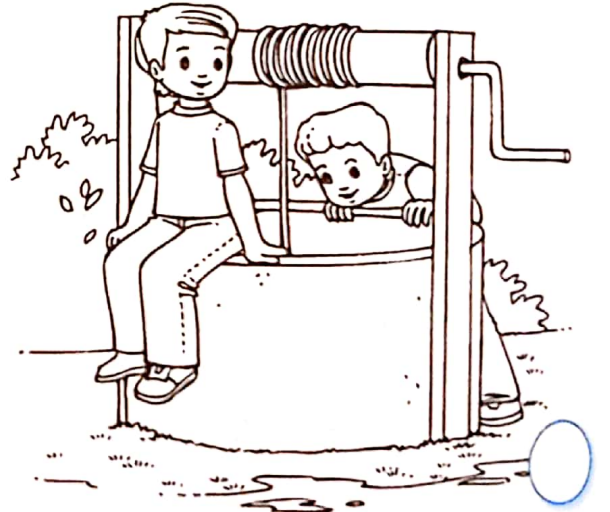
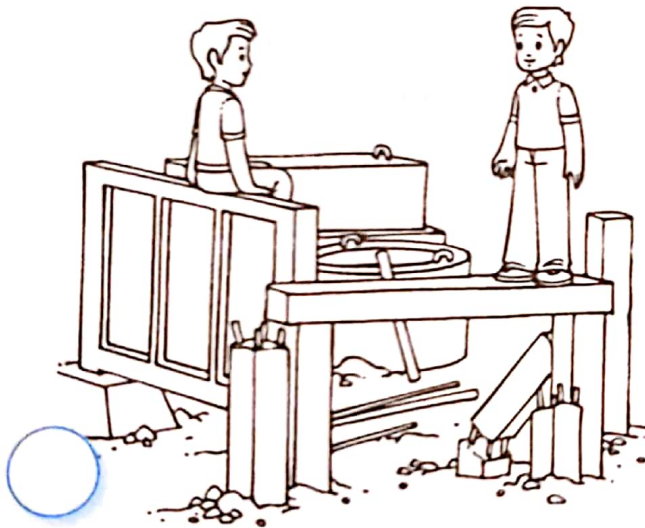
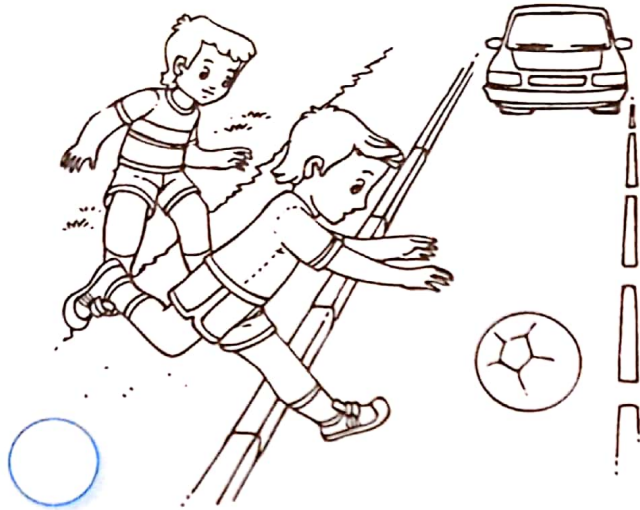
- У дрібних птахів починається друга кладка яєць.
- Перелітні птахи відлітають у теплі краї.
- У їжаків народжуються малята.
- У ведмедів народжуються малята.
- У сойки, сови, шпака вилуплюються безпорадні пташенята.
- У лебедів, гусей вилуплюються безпорадні пташенята.
- Комахи живляться рослинами.
- Підрастають малята лисиць, вовків, зайців.
- У птахів із яєць вилуплюються пташенята.
- Комахи ховаються в затишні місця.
- Птахи вигодовують пташенят.
- Птахи будують гнізда.

2. Склади та запиши ланцюги живлення у лісі влітку.

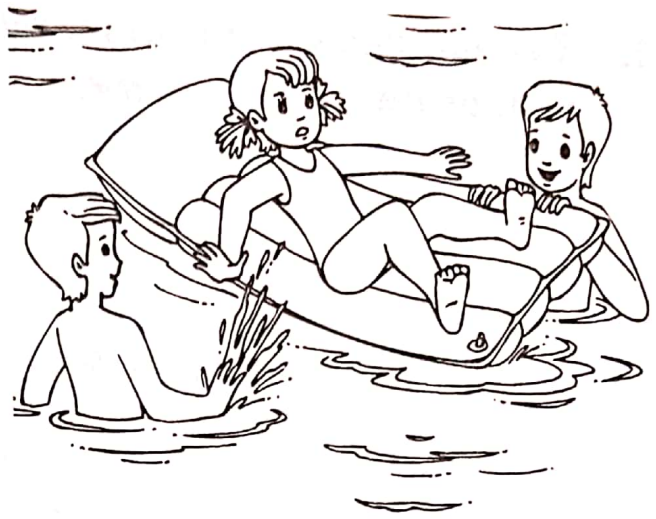
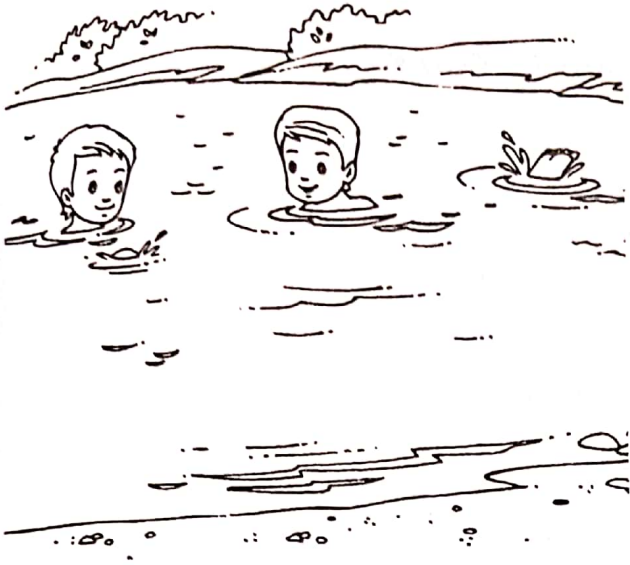

ЛІТНІ РОЗВАГИ. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ВОДОЙМАХ УЛІТКУ

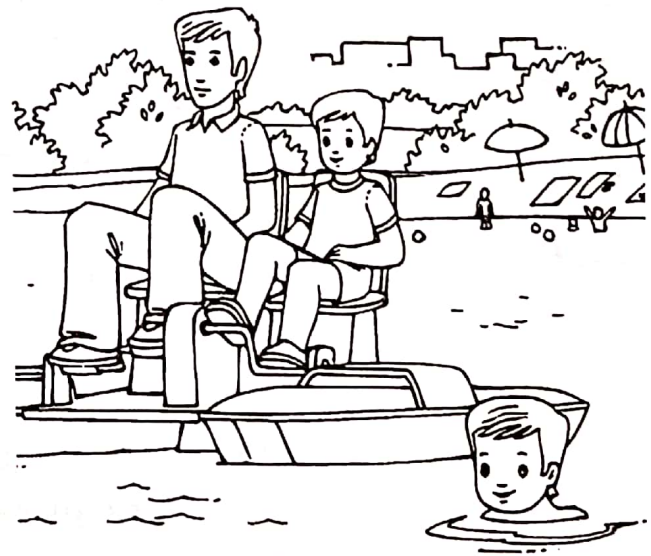
1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти вибрали безпечне місце для літніх розваг, а в червоний — якщо ні. Поясни, що загрожує дітям.

2. Підпиши за зразком, які правила безпечної поведінки на воді порушили діти.

Купатися на водоймах
можна лише
під наглядом дорослих.

БЕЗПЕКА СПІЛКУВАННЯ З ДИКИМИ ТА БЕЗДОМНИМИ ТВАРИНАМИ

1. З'єднай лініями та прочитай правила спілкування з дикими й бездомними тваринами.

Не можна...

наближатися до диких тварин і торкатися їх

дати можливість тварині втекти

турбувати диких і бездомних тварин

бути в лісі уважним / уважною та обережним / обережною

повідомити дорослих, якщо вкусила тварина

відійти вбік, якщо зустрів / зустріла дику тварину

одягатися так, щоб захиститися від укусів

уникати місць, де збираються бездомні собаки

виказувати страх при зустрічі із собаками

відбиватися від нападу собак руками та ногами

Потрібно...

У ПРИРОДІ ВСЕ ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНО

1. Розгадай кросворд «Природа» і дай відповідь на запитання.

1. Одна з умов, необхідних для існування, яку дає організмам нежива природа.
2. Утворюється в ґрунті з решток організмів.
3. Перша ланка в ланцюгу живлення.
4. Необхідне для дихання всім організмам.
5. Джерело світла й тепла на Землі.
6. Випадають із хмар у вигляді дощу та снігу.
7. Рідина, без якої неможливе існування організмів.

Чим для організмів є природа?

ОХОРОНА ПРИРОДИ

1. З'єднай лініями.

Шкодить природі

Вирубання лісів

Економне витрачання води

Забруднення повітря

Забруднення водойм

Лісові пожежі

Насадження лісів

Використання
електротранспорту

Хижацьке полювання

Створення Червоної книги

Дотримання правил поведінки
в природі

Будівництво очисних споруд

Використання отрутохімкатів

Руйнування ґрунтів

Створення природоохоронних
територій

Сприяє збереженню природи

2. Познач «+», якщо ти виконуєш зазначене правило поведінки в природі.

Не ламаю гілок на деревах і кущах.

Не пошкоджую кору на деревах.

Не витоптую трав'янистих рослин.

Ходжу в лісі лише стежками.

Не руйную мурашників.

Не зачіпаю гнізд птахів.

Не кричу в лісі та не лякаю тварин.

Не знищую дрібних тварин.

Не зриваю квітів.

Не розпалюю вогнище в лісі.

Не залишаю після себе сміття.

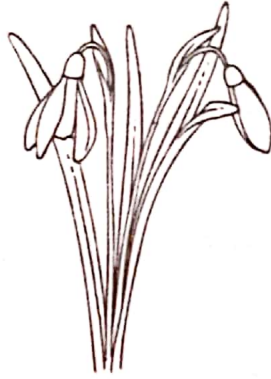
Не вириваю грибів.

Запиши, скільки в тебе вийшло «+». _____

Якщо в тебе вийшло менше, ніж 9 плюсів, то ти робиш недостатньо для збереження природи. Тобі обов'язково потрібно переглянути свою поведінку, щоб не завдавати шкоди природі.

1. Підпиши назви рослин. Розфарбуй ті, які занесені до Червоної книги України.

2. Підпиши назви тварин. Розфарбуй ті, які занесені до Червоної книги України.

